

Izaro Basurko. Giza garapenerako teknologia sustatzen

Mugarik Gabeko Ingeniaritzako kidea da Izaro Basurko (Donostia, 1981), baina Ingurumen Zientziak ikasi zituen. “Elkartean oso beharrezkoak dira ingeniariak ez direnak ere”, azaldu digu. Energia berriztagarrietan eta lankidetzan aditua da, baita militante ekologista ere. Teknologiaren garapenari lotutako kontraesanez hausnartu dugu harekin.

“Guk gure gailuak etengabe berritzeko, beste batzuen eskubideak zapalduta daude”

Unai Brea

@unaibrea

ARGAZKIAK: DANI BLANCO

Unibertsitatetik ekologismora

“Ingurumen Zientzia ikasketak amaitutakoan garatuta nuen kontzientzia, horregatik sartu nintzen ekologismoan. Gero Mugarik Gabeko Ingeniaritzaren mintegi batean parte hartu nuen, elkartean zer ikuspuntu zuten ezagutzeko, eta haren ondorioz bo-luntario aurkeztu nintzen. Ez dakit Ingurumen Zientziak ikaste hutsak kontzientzia ekologista garatzera bultzatzen duen. Nik behintzat zortea izan nuen: irakasle onak egokitu zitzaizkidan, gauza askotaz pentsarazi zidatenak. Horrela egin nuen jauzia ekologismora”.

Mugarik gabeko. Beraz, kanpo lankide-tzarako sortutako taldea.

Orain, batetik, proiektu bat daukagu El Salvadorren, hango emakume talde batekin aurrera ateratzen ari garena. Herrixketara ura eramateko sistemak sortu, saneamendua egin ekoteknologia bidez... Teknologia erraza, baina haien-tzat beharrezkoa. Saiatzen gara komu-nitatearen eskuetan egon dadin, ez hango agintariren batenetan. Eta saiatzeko gara gure lanean genero ikuspegia txertatzen. Izan ere, teknologia ez da neutrala. Ge-neroari dagokionez ez behintzat. Tekno-logia gizonen ikuspuntutik garatzen da.

Agian helburu maskulinoa duelako: mun-dua menperatzea?

Baietz esango nuke, teknologiarekin lor-tu nahi dena natura menperatzea da. Hala ere, zer hartzen dugu teknologia-tzat? Askotan goi-teknologiarekin lotzen dugu kontzeptua, baina badaude beste teknologia batzuk, zaintzari lotutakoak; horiei artisautza esaten diegu. Baina buztinezko ontziak sortu ez bagenu ez genuke edukiko orain daukagun bi-zimodua. Eta jostorratza, eta artaziak...

Teknologia asko “ezkutatuta” daude emakumeek baino ez dituztelako erabil-tzen. Azken batean, teknologia batzuek potentzia handiagoa dute natura eralda-tzeko, eta beste batzuek txikiagoa. Ba-dira guk giza garapenerako teknologia esaten diegunak, eta gure ideia horiek erabiltzea da. Ezin dugu besterik gabe sortu teknologia, sortze hutsagatik. Eta horrekin batera dator beste hausnarketa bat: zeinek eduki behar du teknologia-ren eskumena, nork eta zeinentzat sortu behar du? Uste dugu jendarteak eduki behar lukeela eskumen hori.

Hemen ere egiten duzue lanik.

Besteak beste, ikastaroak egiten ditugu nazioarteko lankidetzara zer den azaltze-ko, jendeak batzuetan ez dakielako oso ondo zer den.

Uste okerrak izaten ditugu lankidetzaz?

Askotan jendea etortzen zaigu esanez “nik asko dakit, lagundu egin nahi dut eta El Salvadorra joan nahi dut nire proiektua egitera”. Guk uste dugu lan-kidetzara mota hori batzuetan ona dela baina eraldatzaileagoa izan behar dela.

"New Yorkera oporretan joatea ez da eskubidea, denok ezingo genukeelako egin, ez legoke energia nahikorik. Eskubidea daukagu batetik bestera mugitzeko, baina ez edonola".

Pentsatu behar da zergatik dauden herrialde horiek dauden bezala, eta hala datozkigunei esaten diegu "agian ez da beharrezkoa inora joatea laguntzera, baizik eta hemen gure bizimodua aldatzea". Nahi dugu lankidetza parez parekoa izatea, ez asimetrikoa, elkartasunez baina karitaterik gabe. Nahiago dugu gure proiektuak guk kudeatu baina hango jendeak gauzatu ditzala, han ere badaude-eta ingeniari onak.

Ingeniaritza eskoletan, ingeniartzaz gain, pentsamolde bat ere irakasten da?

Mainstream-aren pentsamoldea teknofantasia bat da: teknologiak dena konpon dezake, zu lasai egon eta jarraitu bizitzen orain arte bezala, ez da arazorik egongo. Asmatuko dugu zerbaite klima aldaketa konpontzeko, energia gutxiago kontsumitzeko... Eta uste dugu ikuspegi kritikoagoa falta dela. Ikastaroak egiten ditugu ingeniartzat eskoletan eta ikasleek esaten digute: "Irakatsi diguten guztia izan da nola eraiki hau eta beste, baina inoiz ez digute esan zertarako". Urtegi bat, adibidez: ikasten da zer turbina erabili, zer kalkulu egin... Baina ez

dieta esaten zeintzuk diren kaltetuak, edo zeinentzat dakarren onura urtegi horrek.

Energia gutxiago kontsumitzeko bide teknologikoaren promesa aipatu duzu. Berriztagarriak gorantz doaz etengabe, baina askok ohartarazi dute berriztagarriak ez direla nahikoa gaur egungo bizi-moduari eusteko.

Arazoa ez da teknologikoa, gizarte sistemarena baizik. Ezingo genuke denok kontsumitu guk adina. Bizimoldea motteldu beharko dugu, eta beste balore batzuk indartu. Badaude hainbeste energia kontsumitu gabe egin daitezkeen gauzak: irakurri, musika entzun, antzerkera joan, antzerkia ikasi...

Egiten dira, hala ere...

Bai, baina ez dira New Yorkera hegazkinez joatea bezain erakargarriak. Eta ezin dugu denok oporretan New Yorkera joan.

Ez al da eskubidea New Yorkera joatea?

Ez, denok ezingo genukeelako egin. Denok batera egin nahi bagenu, ez legoke

energia nahikorik. Eskubidea daukagu batetik bestera mugitzeko, baina ez edonola. Eta bestetik, gu New Yorkera joateko joaten garen prezioan, petrolioa oso merke ustiatu behar da munduko beste leku batean, eta hango eskubideak urratu. Berdin gertatzen da mugikorrek, ordenagailuekin, eta batzuek ia urtero aldatzen dituzte. Guk gure gailuak merke erosteko eta etengabe berritzeko, beste batzuen eskubideak zapalduta daude.

Kontsumitzailea etengabe errudun sentiaraztea ez da helburua izango noski.

Ez, helburua kontziente izatea da. Behar duzu eskuko telefonoa? Bai, baina erabil ezazu kontzienteki eta ez erosi urtero bat, eta ahal baduzu eskatu, galdetu, "nondik etorri da hau"? Berdin telefonoa, tomatea edo arropa. Kontsumitzaile garen heinean badugu indarra gauzak aldatzeko. "Zertarako nahi dugu teknologia?", hori da azken batean egin behar dugun galdera. Zertarako eta zeinentzat. Baldin bada gure bizi kalitatea hobetzeko, erabil dezagun, baina baldin bada beste batzuen eskubideak zapalduz gure apetak betetzeko, ba... ■